Podnikanie na slovenskom vidieku potrebuje výraznejšiu podporu

Napredovanie poľnohospodárstva, zabezpečenie sebestačnosti vo výrobe potravín a rozvoj vidieka, sú v posledných rokoch vážnym spoločenským problémom, na ktorý poukazujú masmédiá a sú tiež témou rozličných vzdelávacích podujatí.

Týmito otázkami sa zaoberal aj seminár s názvom „Problémy a trendy ďalšieho vývoja v agrokomplexe a na vidieku v SR", ktorý zorganizovali Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK), Národná organizácia rozvoja vidieckej turistiky v Modre (NORVT) a Slovenský zväz vidieckej turistiky a agroturistiky v dňoch 24. a 25. januára 2018 v Penzióne Harmónia v Modre.

Na seminári sa zúčastnilo 45 starostov, agropodnikateľov a zástupcov tretieho sektora, prevažne z východného Slovenska, ktorí navštívili aj výstavy cestovného ruchu ITF Slovakiatour, Poľovníctvo a oddych, Wellness a Fitness, ako aj 25. medzinárodný veľtrh Danubius Gastro v Bratislave. Účastníkov seminára privítali: František Mach z NORVT v Modre a Marian Gaworník z Mestského úradu v Modre.

Na seminári vystúpil poprední odborníci v agrosektore: Ing. Juraj Kohút PhD., generálny riaditeľ Poľnohospodárskej platobnej agentúry, ktorý účastníkov oboznámil s aktuálnym Programu rozvoja vidieka SR v programovom období 2014 - 2020, možnostami podpory pre agropodnikateľov a obce z verejných finančných prostriedkov a európskych štrukturálnych a investičných fondov.

Doc. Ing. Gejza Hlaus, PhD., hodnotil produktivitu poľnohospodárstva SR v porovnaní s ďalšími krajinami V4 a jej vývoj z hľadiska potravinovej bezpečnosti Slovenska. Konštatoval, že produkčná výkonnosť poľnohospodárstva na Slovensku, v porovnaní s ostatnými krajinami V4 zaostáva a nevyužíva sa jeho výrobný potenciál.

Ing. Zuzana Chrastinová z Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (VÚEPP) v Bratislave charakterizovala vývoj ekonomickej situácie v poľnohospodárstve SR. Účastníkov tiež oboznámila s vývojom podnikateľskej štruktúry a zovšeobecnila skúsenosti najúspešnejších poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov na slovenskom vidieku v roku 2016.

Ing. Ján Barčvary zo Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory vyhodnotil úlohy tejto organizácie za 25 rokov jej činnosti a hovoril najmä o aktuálnych úlohách SPPK.V súčasnosti rozvíjajú poľnohospodárov na zvýšenie zdrojov z národného rozpočtu na podporu poľnohospodárstva tak ako v okolitých krajinách V4, v opačnom prípade sa bude nadalej zrýchlovať prepad slovenského agrosektora.

Penzión Harmónia v Modre - miesto konania seminára.

Starostovia obcí z okresu Banská Bystrica si pozorne vypočuli prednášku Juraja Kohúta z PPA.

Exkurzia do vinárskeho podniku ELESKO v Modre.

K problematike vidieckej turistiky, agroturistiky a kúpeľníctva, ako aj faktorov hospodárského a sociálneho rozvoja regiónov hovoril Ing. Juraj Kerekeš. Zaujímavá bola prednáška riaditeľa Ing. Vladimíra Chovana zo spoločnosti Agropartner, s. r. o., Plavecké Podhradie, ktorý sa venoval téme Ako byť úspešný v podnikaní na slovenskom vidieku? Uviedol príklady úspešných podnikov, ktoré majú vynikajúce výsledky v chove mliečneho dobytka a výrobe mlieka, a ktoré dokazujú, že aj na Slovensku možno dosahovať medzinárodne porovnateľnú úroveň produkcie.

O konkrétnych skúsenostiach z podnikania v kúpeľnom vidieckom cestovnom ruchu hovoril predseda Slovenského zväzu vidieckej turistiky a agroturistiky Štefan Pirt z Hokovce.

Pomohlo by zjednodušenie legislatívy

V diskusii si vymenili skúsenosti z realizácie projektov starostovia obcí, agropodnikateľa, pedagóga i zástupcu tretieho sektora. Agropodnikateľka Zuzana Hornková z AFRA Levoča poukazovala zjednodušenie legislatívy predaja z dvora na slovenskom vidieku podobne ako to je v susedných krajinách. Navrhla užšiu spolupácu a kopiu informovanosť projektových zámerov v rámci SPPK pri predaji z dvora.

Svoje skúsenosti z agropodnikania vo výrobe zemiakov a zeleniny prezentoval Juraj Mičiny z Agramičiny, s. r. o., Kráľová pri Senci, ktorý hospodári na 4,6-tisíc hektároch pôdy a zamestnáva tristo pracovníkov. Poukazoval zjednodušenie legislatívy pre podnikanie na vidieku a zamestnávanie zahraničných robotníkov.

Zaujímavá bola aj prezentácia Ivany Jurášikovej z Vinosad, ktorá ponúka zaujímavé programy pre deti zamerané na ekológiu a chov zvierat na vidieku.

V diskusii vystúpil aj Ladislav Lysák z NPZRS, ktorý hovoril o aktuálnych otázkach ochrany poľnohospodárskeho fondu pred spekulantmi.

O problémoch podpory agropodnikateľov z eurofondov diskutoval Viktor Mésáros z Dlakovíc. Profesor Peter Pažitný v diskusii zovšeobecnil skúsenosti z podnikania vo vidieckej turistike a agroturistike na Slovensku. Sylvia Matúšová hovorila o spoločnej poľnohospodárskej politike v EÚ. Bronislava Nováková z OZ Pomoc vidieku z Ľubenca hovorila o opatreniach, ktoré prijali v zaostalých regiónoch Slovenska na podporu zamestnanosti. František Mach z NORVT v Modre informoval prítomných o aktivitách vinohradníkov a vinárov pod Malými Karpatmi pri rozvíjaní vinnej turistiky.

Organizátori seminára všetky diskusné vystúpenia vyhodnotili a pripomienky poskytnú riadiacim orgánom v agrosektore.

V rámci spoločenskej časti seminára, po ukončení odborného programu, predaula spoločnosť vinohradníkov a vinárov VINCÚR v Modre Vincent Jakubec informoval o činnosti spolku a pôsobení vinárov na Malokarpatskej vinnej ceste. Účastníci seminára ochutnali a pozitívne hodnotili kvalitu malokarpatských vín, ktoré dosahujú úspechy na medzinárodných výstavách vín. Slovenské vína sú takto najúspešnejšie poľnohospodárske produkty v agrosektore, ktorých výrobu je nevyhnutné náležite podporiť.

Ďalší deň sa uskutočnila exkurzia do moderného vinárskeho podniku ELESKO v Modre, bývalá Majolika v Modre a SNM - Múzeum Ľudovíta Štúra a Galéria ľudovej tvorby v Modre.

Závery a odporúčania zo seminára:

Podporovať technický rozvoj, uplatňovanie poznatkov vedy a výskumu a technologické inovácie a inovácie výrobkov v poľnohospodárstve v záujme produkcie zdravých a kvalitných potravín a zachovania potravinovej bezpečnosti obyvateľov SR.

Posilniť podporu poľnohospodárstva z verejných zdrojov (štátna pomoc) so zreteľom na posilnenie produktívnej výkonnosti a konkurencieschopnosti odvetvia na jednotnom trhu EÚ.

Podporovať investície do spracovania poľnohospodárskej produkcie priamo v podnikoch a zvýšiť akcent na podporu rozvoja spracovateľských kapacít poľnohospodárskych podnikov a väčších formám „krátkych reťazcov". Súčasne viac podporovať programy diverzifikácie, jednoduché i sofisticované výroby podľa miestnych podmienok, integrované programy s obcami, rozvoj miestnych služieb, podporovať ďalšie rozširovanie činností poľnohospodárskych podnikov do nepoľnohospodárskych aktivít, a pod. Legislatívne riešiť nerovnomernú pôrodnú prácu prostredníctvom inštitútu sezónnej práce.

Posilniť úlohu poľnohospodárstva pri vidieckej zamestnanosti rozdrobenením poľnohospodárstva a vytvárať nárokné na objem a kvalitu ľudskej práce a zvýšiť úlohu poľnohospodárstva pri revitalizácii rekreačného potenciálu vidieka (kultúrny vzhľad a rekreačné využitie vidieckej krajiny), pri vytváraní kulúrneho a sociálneho kapitálu vidieka. Uplatniť investičné podpory pre renováciu, resp. revitalizáciu poľnohospodárskych „brownfields", pre zvyšovanie opustených poľnohospodárskych usadlostí v intravilane obcí. Môže ísť niekoľko o jednoduché pracovné činnosti, ale i pracovne a kvalifikačne náročnejšie aktivity. Týmto nástrojom by došlo k ľahkému zapojeniu vidieckych uchádzačov o zamestnanie do údržby zanedbaných poľnohospodárskych budov, resp. areálov.

Rozvíjať pozitívny efekt vidieka za účelom rastu záujmu o bývanie v dedinských sídlach a územiach s kvalitnými prírodnými vodami, prírodným a klimatickým prostredím a pôdou.

V agroturizme a vidieckom turizme pomáhať balíky cestovných služieb, resp. cestovné služby v spojení s kúpeľníctvom v jednotlivých regiónoch Slovenska.

František MACH,
NORVT Modra